

Bijsholing Gezinsgerichte Zorg

Module Pasgeborene

voor

Obstetrieveerpleegkundigen

2015

Copyright © 2015 Wenckebach Instituut, Universitair Medisch Centrum Groningen

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van mevrouw dr. P.F. Roodbol, hoofd Wenckebach Instituut, Universitair Medisch Centrum Groningen.

INHOUDSOPGAVE	PAGINA
INLEIDING	4
VISIE EN DOELEN	5
ORGANISATIE	6
ONDERWIJSBIJEENKOMSTEN MODULE PASGEBORENE	8
• Bijeenkomst 1 Introductie bijscholing Gezinsgerichte zorg	8
• Bijeenkomst 2 Ademhalingsproblemen	9
• Bijeenkomst 3 Opvang van de pasgeborene	10
• Bijeenkomst 4 Problemen van de circulatie bij pasgeborenen	11
• Bijeenkomst 5 Verpleegkundige interventies bij pasgeborenen met een congenitale hartafwijking	13
• Bijeenkomst 6 Pasgeborene met een infectie	14
• Bijeenkomst 7 Temperatuurregulatie en couveuse zorg	15
• Bijeenkomst 8 Neurologische aandoeningen bij pasgeborenen	17
• Bijeenkomst 9 Hyperbillirubinemie en fototherapie	19
• Bijeenkomst 10 Hypo-en hyperglycemie	20
• Bijeenkomst 11 Medicatie en de invloed op de pasgeborene	21

INLEIDING

Deze studiegids heeft betrekking op de bijscholing Gezinsgerichte zorg, welke door het Wenckebach Instituut van het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) verzorgd wordt.

Deze gids bevat informatie betreffende zowel het organisatorische als het theoretische deel van de bijscholing.

Het uitvoeren en toepassen van de aangeboden kennis gebeurt grotendeels in de beroepspraktijk waar de deelnemende verpleegkundige werkzaam is. De theoretische achtergrond en onderbouwing wordt aangeboden tijdens de onderwijsbijeenkomsten waarbij verschillende onderwijsmethoden gebruikt worden (werkcolleges of vaardigheidsonderwijs).

Gedurende deze bijscholing wordt ingegaan op:

- de verpleegkundige zorg ten aanzien van de observatie en bewaking van de zwangere, barendes en de kraamvrouw;
- de premature pasgeborene, de normale zuigeling, de zieke pasgeborene;
- de gezondheidsproblemen die kunnen voorkomen;
- de behandeling en complicaties van de gezondheidsproblemen;
- de hieruit voortvloeiende verpleegkundige zorg.

In deze bijscholing geldt dat kennis een belangrijke voorwaarde is voor de verpleegkundige zorg. Deze kennis is nodig om op een juiste manier gegevens te verzamelen, gegevens te interpreteren, uit te voeren en evalueren van de zorg. Deze kennis wordt doorgaans gepresenteerd in de vorm van werk en hoorcolleges. Van de deelnemer wordt verwacht dat hij of zij zelf een verdere vertaling kan maken naar de eigen zorgsetting.

Groningen, februari 2015

Opleidingscoördinator en kerndocenten

VISIE EN DOELEN

Visie Wenckebach Instituut

Het Wenckebach Instituut wordt gevormd door twee schools, de UMCG-Postgraduate School of Medicine (PSoM) en de UMCG- School of Nursing & Health (SoNH).

De SoNH biedt ondersteuning en uitvoering aan alle activiteiten op het gebied van opleiding, bij- en nascholing en ontwikkeling van verpleegkundigen & zorgprofessionals. Deze activiteiten vinden plaats in verschillende fasen en betreffende diverse aspecten van de huidige en toekomstige beroepsbeoefenaar.

De primaire taak van de SoNH is ondersteuning bieden van kennisinhoudelijke en onderwijskundige expertise, het leveren van facilitaire diensten en het verzorgen van opleidingsactiviteiten in Noord-Oost Nederland. Daarnaast beschikt de SoNH over deskundige en bekwame docenten evenals de faciliteiten om een breed aanbod van opleiding- en ontwikkelingsactiviteiten uit te voeren. De derde belangrijke taak betreft de innovatie van opleidingen en overige leer- en ontwikkeltrajecten. Het uiteindelijke doel van deze activiteiten is het optimaliseren van de patiëntenzorg en de overige (kern) taken van verpleegkundige en zorgprofessionals.

Algemene module doelen

Aan het eind van deze module Gezinsgerichte zorg is de verpleegkundige in staat om bij de zwangere, de barende, de kraamvrouw of bij de premature pasgeborene, de normale zuigeling en de zieke pasgeborene:

- gegevens te verzamelen aan de hand van observatie en standaarden over de gezondheidssituatie;
- gegevens te interpreteren en analyseren om op basis hiervan de juiste bewaking in te zetten;
- interventies toe te passen op basis van de vastgestelde gezondheidssituatie;
- voorlichting, begeleiding en ondersteuning te bieden toegespitst op de individuele behoefte;
- verpleegkundige zorg te benoemen toegespitst op de individuele gezondheidssituatie;
- bij te dragen aan het bevorderen en stimuleren van de betrokkenheid, verantwoordelijkheid en de zelfredzaamheid van de ouders in de zorg voor de pasgeborene;
- het ontwikkelpatroon en de ontwikkelingsgerichte zorg van de pasgeborene, de hechtingsrelatie tussen ouders en pasgeborene en het ouderschap te stimuleren en te ondersteunen;
- samen te werken met specialistische verpleegkundigen en zorgverleners.

ORGANISATIE

Opleidingscoördinator

De opleidingscoördinator is verantwoordelijk voor de planning, organisatie en praktische uitvoering van de bijscholing. Dit is M. Houwerzijl m.houwerzijl@umcg.nl

Kerndocenten

De kerndocenten van deze bijscholing zijn aanspreekpunt tijdens de lesdagen en verzorgen zelf een groot deel van de colleges

T. van der Valk	t.g.valk@umcg.nl	obstetrieverpleegkunde
M. Wildeboer	m.wildeboer@umcg.nl	IC neonatologieverpleegkunde
T. Laanstra	t.laanstra@umcg.nl	kinderverpleegkunde

Gastdocenten

Voor een gedeelte van de lessen worden gastdocenten ingezet. Deze docenten zijn inhoudsdeskundige op het specifieke onderdeel in het onderwijsprogramma.

Vragen en/of informatie

Voor vragen over de nascholing kan contact worden opgenomen met het secretariaat van de SoNH, telefoon: (050) 361 7013

Studiemateriaal

De module wordt digitaal via Nestor aangeboden.

Tijdens de bijscholing wordt gebruikt gemaakt van de volgende literatuur ter voorbereiding op de bijeenkomsten:

- Lissauer, T, Fanaroff, A,A, *Neonatology at a glance*, Wiley-Blackwell, 2011 ISBN978-1-4051-9951-3
- Brande, van der, J.L., e.a., *Kindergeneeskunde voor kinderverpleegkundigen*, de Tijdstroom, 2011, ISBN 9789058982094(naslag, is geen verplichte literatuur)

Elektronische leeromgeving (Nestor)

Tijdens de nascholing wordt gebruik gemaakt van Nestor (elektronische leeromgeving). Via deze Nestoromgeving ontvangt de deelnemende verpleegkundige de module: obstetrie of pasgeborene. Op Nestor plaatst de docent ook informatie, mededelingen, literatuur en presentaties van colleges of andere informatie betreffende deze bijscholing. Iedere deelnemer krijgt bij inschrijving een inlognaam en een inlogcode. Hiermee is toegang mogelijk tot Nestor.

U kunt deze elektronische leeromgeving vinden met behulp van de volgende stappen:

- Ga naar: www.wenckebachinstituut.nl
- Selecteer de link 'Inloggen (Nestor)' in de rechter kolom onder Praktisch
- Log in met de gegevens van uw Wenckebach Account (deze gegevens heeft u per e-mail ontvangen. Heeft u ze niet meer paraat, activeer de link [hier] onder wachtwoord vergeten, u ontvangt dan uw inloggegevens per e-mail)
- Activeer de link [Nestor] in de linkerkolom van uw scherm
- Onder My Courses Plus vindt u de titel van de leeromgeving waar u toegang tot heeft

Bij vragen kunt u contact opnemen met de helpdesk van het Wenckebach Instituut, (t) 050-3615600(e) helpdesk@wenckebach.umcg.nl

Studieduur en studiebelasting

De bijscholing bestaat uit 4 geplande lesdagen, verspreid over een paar maand. De evaluatie vindt op de laatste lesdag plaats. Het bestuderen van literatuur ter voorbereiding op de onderwijsbijeenkomsten is gemiddeld 8 uur per lesdag. Er wordt een actieve inbreng van de deelnemende verpleegkundige verwacht.

Lestijden

De lesdagen zijn van 08.30 – 16.30 uur.

Locatie

Het onderwijs wordt gegeven in leslokalen van het Onderwijscentrum of in het Skills Center van het UMCG.

Lunch

Tijdens de lesdagen wordt de lunch verzorgd in het onderwijs lokaal.

Aanwezigheidsverplichting

Van de deelnemers wordt een 90% aanwezigheid verwacht tijdens de lesdagen. Bij verhindering wordt u verzocht dit per e-mail door te geven aan de kerndocent en de leidinggevende in de praktijk.

Vorbereidende opdrachten

Deze opdrachten zijn gekoppeld aan een bijeenkomst. De deelnemer maakt deze opdracht en neemt de uitwerking mee naar de onderwijsbijeenkomst, hierin wordt van de deelnemer een actieve bijdrage verwacht.

Bewijs van deelname

De deelnemer ontvangt een bewijs van deelname aan het eind van de bijscholing.

Accreditatie

Deze nascholing is geaccrediteerd door de Accreditatiecommissie van het Kwaliteitsregister Verpleegkundigen en Verzorgenden.

Bijsholing Gezinsgerichte zorg	Module Pasgeborene
Bijeenkomst	1
Onderwerp	Introductie bijsholing Gezinsgerichte Zorg
Vorbereiding 📖 Literatuur	Lees de module Pasgeborene en Gezinsgerichte Zorg door.
Aantal lesuren	1 lesuur
Inhoud lesuren	<p><i>Inleiding bijsholing en toelichting modulen</i></p> <p>Er wordt kennisgemaakt met de studenten en kerndocenten.</p> <p>Tijdens dit lesuur wordt een inleiding en toelichting gegeven op deze bijsholing gezinsgerichte zorg door de kerndocenten.</p> <p>Tijdens dit lesuur kunnen vragen met betrekking tot de modulen of bijsholing gesteld worden.</p>

Bijsholing Gezinsgerichte zorg	Module pasgeborene
Bijeenkomst	2
Onderwerp	Ademhalingsproblemen
Inleiding	<p>Onder ademhaling wordt het verplaatsen van lucht verstaan wat tot stand komt door spierarbeid van de ademhalingsspieren, en de gasuitwisseling van zuurstof en koolzuur.</p> <p>Pasgeborenen die op een kinderafdeling opgenomen worden hebben vaak te maken met ademhalingsproblemen ten gevolge van onderliggend lijden of ten gevolge van de zwangerschapsduur en partus. Er zijn ook andere oorzaken te vinden waardoor pasgeborenen een inadequate ademhaling hebben.</p> <p>Een verstoring of dreigende verstoring van de respiratoire functie kan een opname dan wel een verblijf op een afdeling voor neonaten noodzakelijk maken.</p>
Beginsituatie De deelnemende verpleegkundige heeft kennis over:	<ul style="list-style-type: none"> • anatomie van de normale luchtwegen; • fysiologie van de normale ademhaling; • fysiologie van de gaswisseling (zuurstoftransport); • beschrijven welke factoren van invloed zijn op de gaswisseling; • verpleegkundige observaties met betrekking tot de normale ademhaling.
Leerdoelen De deelnemende verpleegkundige kan:	<ul style="list-style-type: none"> • de patho/fysiologie van de longen omschrijven; • de oorzaken benoemen van een verstoorde gaswisseling; • de gevolgen van een verstoorde ademhaling/gaswisseling op de overige vitale functies benoemen; • benoemen welke klinische observaties gedaan moeten worden om afwijkingen in de ademhaling te herkennen; • de observaties van een afwijkende ademhaling interpreteren; • de juiste bewaking bij een pasgeborene met ademhalingsproblemen te benoemen; • de noodzakelijke verpleegkundige interventies benoemen bij een pasgeborene met ademhalingsproblemen.
Verplichte voorbereiding Literatuur	T. Lissauer, A. A. Fanaroff, Neonatology at a glance, Wiley-Blackwell, 2011 ISBN978-1-4051-9951-3, Hoofdstuk 27,28, 38 en 39.
Aantal lesuren	2 lesuren
Inhoud lesuren	<p>Ademhalingsproblemen</p> <p>Tijdens deze bijeenkomst wordt door de neonatoloog kennis uitgewisseld ten aanzien van de patho/fysiologie van de ademhaling van een pasgeborene.</p> <p>In de deze lesbijeenkomst wordt duidelijk waar een verpleegkundige op moet letten om de ademhaling te observeren en hoe een afwijkende ademhaling te herkennen.</p>

Bijscholing Gezinsgerichte zorg	Module pasgeborene
Bijeenkomst	3
Onderwerp	Opvang van de pasgeborene
Inleiding	Voor de verpleegkundige is het van groot belang dat zij inzicht heeft in de problemen na de opvang kunnen ontstaan. De verpleegkundige draagt voor een adequate eerste opvang. Bij observatie van het kind post partum, waarbij het kind op de kraamafdeling moet verblijven, draagt de verpleegkundige zorg voor een goede observatie en bewaking van het kind.
Leerdoelen De deelnemende verpleegkundige kan:	<ul style="list-style-type: none"> • de gegevens verzamelen bij de opvang van de pasgeborene; • de verzamelde gegevens ten aanzien van ademhaling/circulatie interpreteren • complicaties/ risico's van de pasgeborene post partum vaststellen; • de gevolgen analyseren die de complicaties/ risico's van de pasgeborene post partum heeft op de overige (vitale) functies • verpleegkundige interventies benoemen ten aanzien van mogelijke complicaties/risico's van de pasgeborene post partum; • verpleegkundige interventies onderbouwen. • De verpleegkundige zorg benoemen die nodig is om een pasgeborene na de eerste opvang te observeren en te bewaken.
Verplichte voorbereiding Bestuderen	T. Lissauer, A. A. Fanaroff, Neonatology at a glance, Wiley-Blackwell, 2011 ISBN978-1-4051-9951-3, Hoofdstuk 21 en 24 en 26
 Voorbereidende opdracht	Maak op een A-4 een mindmap over de opvang van Tim, een pasgeborene die bij 34 weken geboren is na een sectio i.v.m. aanhoudende hoge koorts bij moeder(39,5) en langer dan 24 uur gebroken vliezen heeft! De volgende onderdelen worden in de mindmap uitgewerkt: <ul style="list-style-type: none"> • observatie van de normale ademhaling post partum, • kenmerken van afwijkende ademhaling; • andere observaties van het kind, • verpleegkundige acties bij de eerste opvang van het kind, • bewaking van het kind. Een mindmap is een schematische weergave, zie voorbeelden op het internet. Neem deze uitgewerkte mindmap mee naar de lesbijeenkomst.
Aantal lesuren	1 lesuur
Inhoud lesuren	Opvang van de pasgeborene Tijdens deze les komt de verpleegkundige zorg bij opvang van de pasgeborene aan de orde. De mindmap wordt nabesproken en er wordt aandacht besteedt aan de overplaatsing van het kind naar de kraamafdeling waar de verpleegkundige zorg gecontinueerd wordt.

Bijscholing Gezinsgerichte zorg	Module pasgeborene
Bijeenkomst	4
Onderwerp	Problemen van de circulatie bij pasgeborenen
Inleiding	<p>De circulatie</p> <p>Voor het verkrijgen van zuurstof naar de weefsels is de circulatie belangrijk. Hiervoor is het van belang om kennis te hebben van de pompfunctie van het hart, het circulerend bloedvolume en het bloedvatensysteem van de pasgeborene.</p> <p>Kinderen verschillen in hemodynamiek in vergelijking met volwassenen, hierdoor zijn de observaties ten aanzien van de circulatie voor een verpleegkundige belangrijk om te kunnen interpreteren.</p>
Beginsituatie De deelnemende verpleegkundige heeft kennis over:	<ul style="list-style-type: none"> • anatomie het normale hart; • fysiologie van het normale hart; • fysiologie van de normale circulatie en de bloedvaten;
Leerdoelen De deelnemende verpleegkundige kan:	<ul style="list-style-type: none"> • uitleg geven over de adaptatie van de circulatie voor en na de geboorte. • verwoorden welke processen een rol spelen bij de adaptatie van de circulatie. • uitleggen welke gevolgen dit heeft op de circulatie. • uitleg geven over welke gegevens van belang zijn om de functie van het hart en de circulatie van het kind te kunnen bepalen; • uitleggen waaruit de observaties bestaan om de functie van het hart bij het kind te interpreteren en te bewaken; • aangeven welke technologieën ingezet kunnen worden voor observatie en bewaking van de circulatie van de pasgeborene.
Verplichte voorbereiding Literatuur	T. Lissauer, A. A. Fanaroff, Neonatology at a glance, Wiley-Blackwell, 2011 ISBN978-1-4051-9951-3, Hoofdstuk 11
 Vorbereidende opdracht	<p>Beantwoord de volgende vragen en neem de uitwerking mee naar de onderwijsbijeenkomst.</p> <p><i>Hoe observeer je de circulatie zonder gebruik te maken van materialen en apparatuur?</i></p> <p><i>Wat zijn afwijkende observaties in de circulatie?</i></p> <p><i>Welke apparatuur kan je inzetten om de circulatie te bewaken?</i></p>
Aantal lesuren	2 lesuren
Inhoud lesuren	<p>Problemen van de circulatie bij pasgeborenen</p> <p>Het doel van het eerste lesuur is kennis op te frissen ten aanzien de normale circulatie en de foetale circulatie. Kennisoverdracht van de patho/fysiologie van de circulatie en de daarbij behorende problemen zal aan de hand van een Quiz plaatsvinden.</p> <p>Observatie van de circulatie</p> <p>In dit lesuur zal de kerndocent de voorbereidende opdracht bespreken om de observatie van de circulatie in kaart te brengen. de inzet van de apparatuur behandeld om de circulatie te bewaken wordt hierin meegenomen.</p>

Bijscholing Gezinsgerichte zorg	Module pasgeborene
Bijeenkomst	5
Onderwerp	Aangeboren Hartafwijkingen
Inleiding	<p>Jaarlijks worden 1400- 1600 kinderen geboren met een hartafwijking. De zorg van deze pasgeborenen, waar observatie, interpretatie en ondersteuning van de circulatie een belangrijke plaats innemen, vraagt een grote deskundigheid van de verpleegkundige. Op de kinderafdeling kan de vitale functie 'circulatie' bedreigd of verstoord zijn door een cardiaal probleem.</p> <p>Signaleren van afwijkende observaties die kunnen wijzen op een falende circulatie kan belangrijk zijn voor de obstetrie verpleegkundige.</p>
Leerdoelen De deelnemende verpleegkundige kan:	<ul style="list-style-type: none"> • signalen benoemen welke kunnen wijzen op een probleem in de circulatie bij de pasgeborene; • de meest voorkomende hartafwijkingen systematisch indelen; • benoemen wanneer een arts te waarschuwen bij afwijkende observaties. • verpleegkundige interventies benoemen, wanneer een kind ten gevolge van een mogelijke hartafwijking of insufficiënte circulatie, overgeplaatst moet worden naar een specialistische afdeling.
Vorbereidende opdracht Literatuur Internet	<p>Zoek in de literatuur of op internet naar informatie over de volgende hartafwijkingen/ problemen van de circulatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • ASD/VSD • Tetralogie van Fallot • Coarctatio van de aorta • Transpositie van de grote vaten • Open ductus Botalli • Pulmonale hypertensie <p>Welke afwijkende observaties kan jij als verpleegkundige bij deze hartafwijkingen signaleren?</p>
Aantal lesuren	1 lesuur
Inhoud lesuren	<p>Hartafwijkingen</p> <p>In dit lesuur worden bovenstaande aangeboren hartafwijkingen in de Quiz van de circulatie meegenomen en uitgelegd, waarbij de invloed op de circulatie en bijbehorende verpleegkundige observaties besproken worden.</p>

Bijsholing Gezinsgerichte zorg	Module pasgeborene
Bijeenkomst	6
Onderwerp	Infecties
Inleiding	<p><i>Infecties</i></p> <p>pasgeborenen in het ziekenhuis hebben steeds meer risico een ernstige ziekenhuisbacterie op te lopen, variërend van sepsis tot onder meer urineweg -, luchtweg - en wondinfecties. In de Nederlandse ziekenhuizen krijgt maar liefst vijf tot tien procent van de kinderen een infectie tijdens hun verblijf.</p> <p>Er zijn vele infectieverwekkers zijn die een infectie kunnen veroorzaken. Voor de verpleegkundige is het belangrijk om bij een pasgeborene signalen van een op handen zijnde infectie te kunnen herkennen en daarop actie te kunnen ondernemen.</p>
Leerdoelen De deelnemende verpleegkundige kan:	<ul style="list-style-type: none"> • benoemen welke signalen kunnen wijzen op een infectie bij een pasgeborene; • benoemen welke gevolgen een infectie heeft op de vitale functies; • benoemen welke verpleegkundige interventies toegepast moeten worden bij een kind met een infectie.
Verplichte voorbereiding Literatuur	T. Lissauer, A. A. Fanaroff, Neonatology at a glance, Wiley-Blackwell, 2011 ISBN978-1-4051-9951-3, Hoofdstuk 10, 33, 41,42, 43
Lesduur	1 lesuur
Inhoud lessen	<p><i>Infecties</i></p> <p>Tijdens dit lesuur wordt ingegaan op infecties die voorkomen bij pasgeborenen. Ook komt aan de orde wat de verschijnselen van een infectie zijn en welke invloed dit heeft op de pasgeborene.</p>

Bijscholing Gezinsgerichte zorg	Module pasgeborene
Bijeenkomst	7
Onderwerp	Temperatuurregulatie en couveuse zorg
Inleiding	<p><i>Temperatuurregulatie</i></p> <p>Een storing van de regulatie van de lichaamstemperatuur wordt door het kind zelf niet altijd opgemerkt. Toch hebben fluctuaties van de inwendige temperatuur veel invloed op de pasgeborene in lichamelijk en geestelijk welzijn. Zowel een te lage als een te hoge temperatuur heeft een daling van het bewustzijn, vermindering van de intellectuele functie, moeheid, slaperigheid en afname van groei tot gevolg.</p> <p>De temperatuurregulatie bij pasgeborenen wijkt op een aantal essentiële punten af van de regulatie bij oudere kinderen. De pasgeborene is ten opzichte van een groter kind in het nadeel. De warmteregulatie is namelijk nog niet goed geregeld doordat de diverse orgaansystemen nog onrijp zijn. Kennis van de fysiologie is belangrijk voor een juiste wijze van gegevensverzameling en de interpretatie hiervan.</p> <p><i>Couveuse zorg</i></p> <p>Het is noodzakelijk de gevolgen van een verstoorde lichaamstemperatuur te voorkomen en te bestrijden. Aan de zorgverlening zullen bijzondere eisen gesteld moeten worden om de lichaamstemperatuur binnen de normale grenzen te houden. De verpleegkundige is op het gebied van de thermoregulatie verantwoordelijk voor de observatie en interpretatie van de geregistreeerde temperatuur en tevens voor het reguleren van de lichaams- en omgevingstemperatuur. De zorg voor de pasgeborene in de couveuse vereist kennis met betrekking tot de couveuse.</p>
Leerdoelen De deelnemende verpleegkundige kan:	<ul style="list-style-type: none"> • Benoemen hoe de regulatie van de lichaamstemperatuur tot stand komt. • Benoemen wat er onder warmteproductie en warmteafgifte verstaan wordt. • Benoemen welke verschillen er zijn tussen volwassenen en kinderen als het gaat om de warmteproductie en warmte afgifte. • Aangeven welke factoren van invloed zijn op de warmteproductie en warmteafgifte. • Verwoorden welke gegevens verzameling er nodig is ten aanzien van de thermoregulatie. • Aangeven wat de verpleegkundige aandachtspunten zijn het bewaken van de temperatuur. • Uitleggen welke oorzaak/oorzaken ten grondslag liggen aan een afwijkende lichaamstemperatuur bij (te vroege)pasgeborene. • De gevolgen benoemen van een afwijkende lichaamstemperatuur op de overige vitale functies verklaren. • de gebruikte technieken om het kind te verwarmen of af te koelen uit te leggen. • uitleggen wat de mogelijke complicaties zijn bij een te snelle

	<p>temperatuursverandering;</p> <ul style="list-style-type: none"> • uitleggen wat het doel is van een couveuse, de werking en • de verpleegkundige zorg met betrekking tot de couveuse uiteen zetten.
<p>Verplichte voorbereiding Literatuur</p>	<p>T. Lissauer, A. A. Fanaroff, Neonatology at a glance, Wiley-Blackwell, 2011 ISBN978-1-4051-9951-3, Hoofdstuk 29</p>
<p>Aantal lesuren</p>	<p>2 lesuren</p>
<p>Inhoud lesuren</p>	<p><i>Temperatuurregulatie</i> In dit lesuur wordt aan de hand van klinisch redeneren met een casus, nagedacht over de temperatuurregulatie en de invloed hiervan op de pasgeborene. Dit vraagt van de verpleegkundige een specifieke signalerende functie.</p> <p><i>Couveuse zorg</i> In deze les wordt de couveuse uitgelegd op werking en zorg voor het kind in de couveuse. Er wordt aandacht besteed aan de verpleegkundige interventies die van belang zijn bij de verzorging van het kind in een couveuse.</p>

Bijscholing Gezinsgerichte zorg	Module pasgeborenen
Bijeenkomst	8
Onderwerp	Neurologische aandoeningen en asfyxie bij de pasgeborene
Inleiding	<p><i>Neurologische aandoeningen en asfyxie bij de pasgeborene</i></p> <p>Er kunnen zich bij de pasgeborene en de premature zuigeling verschillende neurologische aandoeningen voordoen. Denk hierbij aan hersenbloedingen, convulsies post partum en hypoxic-ischemische encefalopathie.</p> <p>Hersenbloedingen zijn er in verschillende gradaties met verschillende prognoses. Het is voor de verpleegkunde goed te weten welke symptomen zichtbaar kunnen zijn en welke gevolgen dit kan hebben.</p> <p>Convulsies bij pasgeborenen kunnen verschillende oorzaken hebben, Neurologische observaties om convulsies te herkennen en daarbij een arts te consulteren zijn van belang om te weten, om tijdig een behandeling of extra bewaking in te kunnen zetten.</p> <p>Hypoxic-ischemische encefalopathie treedt op voor, tijdens of na een partus ten gevolge van hypoxie. Ischemische schade in de hersenen en invloed op andere vitale orgaansystemen is het gevolg. Een ernstige situatie waarbij de verpleegkundige die dit kind opvangt adequaat moet handelen. Opvang, stabilisatie en neurologische observaties staan voorop.</p>
Leerdoelen De deelnemende verpleegkundige kan:	<ul style="list-style-type: none"> • benoemen welke neurologische problemen bij een prematuur en een pasgeborene voor kunnen komen. • uitleg geven welke oorzaken er zijn die neurologische problemen geven. • de patho/fysiologie van convulsies, hersenbloedingen en asfyxie bij pasgeborene benoemen; • de gevolgen van de neurologische aandoeningen en asfyxie benoemen; • verwoorden hoe epileptische activiteit te herkennen bij pasgeborenen; • de verpleegkundige interventies vaststellen bij herkenning van pasgeborenen met convulsies, hersenbloeding en/of asfyxie.
Verplichte voorbereiding Literatuur	T. Lissauer, A. A. Fanaroff, Neonatology at a glance, Wiley-Blackwell, 2011 ISBN978-1-4051-9951-3, Hoofdstuk 13, 17 en 31
Aantal lesuren	2 lesuren
Inhoud lesuren	<p><i>Neurologische aandoeningen bij pasgeborenen</i></p> <p>Tijdens dit college zal door een neonatoloog worden ingegaan op de verschillende neurologische aandoeningen, waaronder oorzaak en gevolg van hersenbloedingen, epileptische activiteit en asfyxie.</p>

Bijscholing Gezinsgerichte zorg	Module pasgeborene
Bijeenkomst	9
Onderwerp	Hyperbilirubinemie en fototherapie
Inleiding	<p>Het gastro intestinale systeem moet zich na de geboorte aanpassen aan het extra uteriene leven. Een specifiek ziektebeeld bij pasgeborenen is hyperbilirubinemie. Het gevaar van hyperbilirubinemie is dat het kan lijden tot beschadiging van het centrale zenuwstelsel. Bij vroeggeboorte is de kans op hyperbilirubinemie groter, maar ook asfyxie en sepsis kunnen de kans groter maken. In de meeste gevallen volstaat de behandeling uit fototherapie. Bij een ernstige hemolyse zal er een wisseltransfusie moeten plaatsvinden.</p> <p>Bij fototherapie speelt de verpleegkundige zorg een grote rol: observatie van het kind, temperatuurregulatie en andere interventies toepassen.</p>
Leerdoelen De deelnemende verpleegkundige kan:	<ul style="list-style-type: none"> • de patho/fysiologie van hyperbilirubinemie benoemen; • de oorzaken van hyperbilirubinemie benoemen; • de gevolgen van hyperbilirubinemie benoemen; • de verpleegkundige interventies vaststellen in de zorg voor een pasgeborene met hyperbilirubinemie; • de verpleegkundige observaties en interventies benoemen ten aanzien van de behandeling met fototherapie.
Verplichte voorbereiding Literatuur	T. Lissauer, A. A. Fanaroff, Neonatology at a glance, Wiley-Blackwell, 2011 ISBN978-1-4051-9951-3, Hoofdstuk 33 en 40
Aantal lesuren	1 lesuur
Inhoud lesuren	<i>Hyperbilirubinemie en fototherapie</i> In dit lesuur wordt de pathologie van hyperbilirubinemie uitgelegd. Daarnaast worden de gevolgen en gevaren voor de pasgeborene en de behandeling van hyperbilirubinemie met fototherapie besproken.

Bijscholing Gezinsgerichte zorg	Module pasgeborene
Bijeenkomst	10
Onderwerp	Hypoglycemie bij pasgeborenen
Inleiding	Een te lage bloedsuikerspiegel in het bloed; de oorzaken hiervan bij pasgeborenen zijn te vinden post partum, bij prematuren, na asfyxie of een infectie of een moeder die diabetes heeft. Kennis over de fysiologie en pathologie zijn belangrijk voor de verpleegkundige. De verpleegkundige zorg verspreidt zich over verschillende gebieden als voeding, vitale functies, neurologische observatie en handhaven van de temperatuur.
Leerdoelen De deelnemende verpleegkundige kan:	<ul style="list-style-type: none"> • de patho/fysiologie van hypoglycemie benoemen; • de oorzaken van hypoglycemie benoemen; • de gevolgen van hypoglycemie benoemen; • de verpleegkundige interventies vaststellen in de zorg voor een pasgeborene met hypoglycemie; • de verpleegkundige observaties en interpretaties benoemen bij pasgeborenen met hypoglycemie.
Verplichte voorbereiding Literatuur	T. Lissauer, A. A. Fanaroff, Neonatology at a glance, Wiley-Blackwell, 2011 ISBN978-1-4051-9951-3, Hoofdstuk 44
Aantal lesuren	1 lesuur
Inhoud lesuren	<i>Hypo- en hyperglycemie</i> In dit lesuur zal een inhoudsdeskundige ingaan op de oorzaken, verschijnselen en gevolgen van hypoglycemie bij pasgeborenen.

Bijscholing Gezinsgerichte zorg	Module pasgeborene
Bijeenkomst	11
Onderwerp	Medicatie en de invloed op de pasgeborene
Inleiding	<p><i>Medicatie en de invloed op de pasgeborene</i></p> <p>Medicatie toedienen aan de pasgeborene vanwege een ingezette behandeling is meer dan alleen het klaarmaken en toedienen van deze medicamenten.</p> <p>Voor de verpleegkundige is het van belang te weten welke veelvoorkomende medicamenten aan pasgeborenen intraveneus worden toegediend en welke invloed deze medicamenten hebben op de pasgeborenen. Dit geldt eveneens voor medicatie die moeder tijdens de zwangerschap gebruik en de invloed hiervan op de pasgeborene.</p>
Leerdoelen De deelnemende verpleegkundige kan:	<ul style="list-style-type: none"> • verwoorden welke invloed medicatie heeft op de pasgeborene; • benoemen welke risico's de pasgeborene loopt bij IV medicatie of infusie; • de verpleegkundige aandachtspunten benoemen met betrekking tot toediening en bereiding van IV medicatie bij de pasgeborene.
Verplichte voorbereiding Literatuur	<ul style="list-style-type: none"> • eigen protocollen met betrekking op toediening en bereiding IV medicatie
Aantal lesuren	2 lesuren
 Vorbereidende opdracht	<p>Zoek van te voren de werking en bijwerking op van de volgende medicamenten: (maak hiervoor bijvoorbeeld gebruik van het parenteraliaboek dat in het eigen ziekenhuis gebruikt wordt)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trandate gebruik van moeder; - Sedatie medicatie van moeder; - Antidepressiva van moeder, zoals Seroxat; - Coffeïne; - Antibiotica; - TPN; - Fenobarbital; - Prostin; - Ibuprofen.
Inhoud lesuren	<p><i>Medicatie en de invloed op de pasgeborene</i></p> <p>De docent zal in het aan de hand van een casus de meest voorkomende IV medicatie, aan pasgeborenen, aan bod laten komen. Hierbij zal kennis met betrekking tot werking en bijwerkingen en invloed op de lichaamsfuncties centraal staan. De verpleegkundige observaties en interventies zullen hierbij inzichtelijk worden.</p>